

Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech

Ing. Ferdinand Vitáček
(1853-1929, 1974)

Prozatímní inventární seznam k písemné pozůstalosti

Mgr. Ladislava Váňová

Klatovy 2014

I. Vývoj původce archivního fondu

Ferdinand Vitáček se narodil 7. dubna v roce 1853 v Žebráku. Po studiu pražské reálky absolvoval českou techniku, kde získal diplom strojího inženýra. Nastoupil pak do strojí továrny známé firmy Daněk a spol. v Karlíně, která se roku 1872 sloučila se společností Breitfeld & Evans a vznikly tak Akciové společnosti dříve Breitfeld, Daněk & Co., specializované na výrobu zařízení pro cukrovary a rafinerie. Roku 1880 přestoupil Ing. F. Vitáček jako ředitel kyjevské expozitury k firmě Märky, Bromovský a Šulc.

Na Ukrajině za hranicemi Kyjeva na Šuljavce byly postaveny závody Grethera a Křivánka. Švýcarský podnikatel Jakov Grether zaměstnal v roce 1887 Josefa Křivánka, který se stal opravdovým spiritus agens celého podniku přejmenovaného v té době na Kyjevský strojírenský závod Grethera a Křivánka se základním kapitálem ve výši jednoho miliónu rublů. Předsedou společenstva byl zmíněný Jakov Grether, řediteli Josef Křivánek a Ing. Ferdinand Vitáček. Podniku však chyběli kvalifikovaní inženýři, a proto je Křivánek zval z ciziny. Ing. F. Vitáček byl odborníkem zejména v oblasti parních kotlů.

V roce 1884 se F. Vitáček vrátil ze zdravotních důvodů do Čech a brzy koupil od spisovatele Václava Vlčka dům čp. 5 na Královských Vinohradech.

V roce 1879 se oženil s Marií Svitákovou, z jejichž manželství se postupně narodilo 10 dětí (Ferdinand, Marie, Václav, Ludmila, Zdenka, Vilma, Josef a Vladimír, dvě děti zemřely). Záhy se F. Vitáček členem mnoha národních a osvětových spolků (mj. Hlahol, Sokol a Matice).

V roce 1892 byl zvolen ve velkostatkářské kurii poslancem sněmu království českého. V roce 1896 odešel znovu do Ruska a pobyl tam 16 let. Vybudoval v Kyjevě rozsáhlý podnik, který pod jeho vedením vyrostl ve velkou akciovou společnost zaměstnávající na 1200 dělníků. Po návratu v roce 1912 se F. Vitáček usadil na svém statku v Novém Čestíně, který koupil roku 1890 v dražbě.

Statek Nový Čestín byl od roku **1845** v majetku rodiny **Günterů**, od roku **1886** v ruce **Amálie Meraviglia de Crivelli**. Tato italská milánská šlechta byla povýšená do rakouského hraběcího stavu v roce 1761 a ve stejném roce získal rod český inkolát. Nový Čestín u Klatov získal dědictvím po matce jako spolumajitel Ernst (1834-1901), klatovský rodák. Na zámku žil také jeho bratr Rudolf Johann (1833-1890), vynikající genealog a heraldik, člen vídeňské heraldické společnosti Adler a autor rozsáhlého díla o erbech české šlechty.

R. 1890 koupil Nový Čestín v dražbě **Ing. Ferdinand Vitáček**. Po jeho smrti na velkostatku hospodařily jeho děti. Hospodářství řídil plnomocník dědiců ing. Josef Miškovský, ředitel Škodových závodů, který měl za manželku Marii, jednu z dcer ing. Vitáčka.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Podle *Průvodce po archivních fondech Státního archivu v Plzni* vydaného v roce 1975, svazek 4 byla „*po vyklizení zámečku v Novém Čestíně spisovna velkostatku deponována v muzeu v Klatovech, odkud byla r. 1950 převzata do zemědělsko-lesnického archivu v Horšovském Týně.*“ V té době byly předány knihy, spisy, účetní materiál a mapy. Na počátku devadesátých let 20. století byla do klatovské pobočky Státního oblastního archivu v Plzni předána část soukromé korespondence, kam provenienčně náleží a je součástí fondu Vs Nový Čestín. Další její část zůstala v klatovském muzeu a v roce 2014 byl z ní vytvořen tento prozatímní inventář. Tvoří ji zlomek osobních dokladů, majetkových záležitostí, obchodní a osobní korespondence.

Podle J. Hanzalové *Soupisu osobních písemných pozůstalostí a rodinných archivů v České republice* vydaného v roce 1995 se **další osobní doklady, korespondence, doklady o činnosti v cukrovarnictví a v jednotlivých cukrovarech**, v nichž F. Vitáček působil, plány cukrovarů v českých zemích a v zahraničí nacházejí v **archivu Národního technického muzea v Praze**. Pozůstalost z let 1853-1929 má 3 kartony.

Část písemné pozůstalosti Ing. Ferdinanda Vitáčka uložená v klatovském muzeu čítá **6** archivních kartónů. O stavu písemností před převzetím nelze zjistit žádné spolehlivé informace.

III. Archivní charakteristika fondu

Písemná pozůstalost je dochována z let 1840-1974. Pozůstalost obsahuje množství osobní korespondence. Většina písemností je psána česky, korespondenci zastupují i dopisy v němčině.

Při zpracování autorka vycházela z pracovního materiálu *Osobní fondy* a využila studii M. Wurmové „*Inventarizace a katalogizace písemných pozůstalostí ve státních archivech.*“ Fond je rozčleněn podle Pracovního schématu pro pořádání osobních pozůstalostí (Interní směrnice ČSAV z 26. února 1980).

IV. Záznam o uspořádání a zpracování písemné pozůstalosti

Písemnou pozůstalost uspořádala a základní inventář sestavila v Muzeu dr. Hostaše v Klatovech v letech 2013-2014 Mgr. Ladislava Váňová. Inventář zpracovali a upravili Mgr. Ladislava Váňová a Jan Jiráček.

Klatovy, 31. 10. 2014

Příloha č. 1:

Seznam použité literatury:

Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd, č. 24,
Serhij Kovalenko: Češi v Kyjevské gubernii před rokem 1917.

J. Hanzalová: Soupis osobních písemných pozůstalostí a rodinných archivů v České republice,
Praha 1995.

Průvodce po archivních fondech Státního archivu v Plzni, Plzeň 1975, sv. 4.

Petr Mašek: Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé Hory do současnosti.
Díl I., A-M., Praha 2008.

Prameny:

PP F. Vitáček

Pozůstalosti

Ing. Ferdinand Vitáček (1853 – 1929)

Osobní památky, legitimace		N 1
Jubilejní korespondence (blahopřání k 70. a 75. narozeninám)		
Úmrtní oznámení	1929	
Účty za knihy, zlomek	1891-1896	N1
Pozůstalostní řízení, korespondence, návrh na rozdělení pozůstalosti	1929-1931	
Spolková činnost, mj. Svaz konzervativních velkostatkářů, protokoly schůzí klubu velkostatkářů	1893-1895	N1
Členství v různých spolcích (mj. Včelařská jednota v Klatovech, Zpěvácký spolek Hlahol, Spolek architektů a inženýrů)		N1
Majetkové a dědické záležitosti rodiny Vitáčků, mj. popis velkostatku a jeho výnosy, koupě statku Nový Čestín v dražbě v r. 1890 od hraběnky Amalie Meraviglia de Crivelli, účty domu č. 5 na Královských Vinohradech v Praze z l. 1885 – 1887, dům čp. 96 v Žebráku, nákres kuchyně a spíže z roku 1884, koupě domu čp. 96 s půlvárečným právem od otce Václava Vitáčka za 800 zl. v roce 1879. přehledy finančního hospodaření na velkostatku, korespondence majitele velkostatku F. Vitáčka o hospodaření a majetkových záležitostech, výpisy z desek zemských, korespondence stran možného prodeje Nového Čestína v letech 1896, 1912 – 1918,		N1
Hospodářské zprávy, hospodářská korespondence, daně, pojištění		N1
Korespondence s právními zástupci a soudy (dr. Vavřinec Svatek, palmární účty 1894)		N1
Platební rozkazy na pozemkovou daň, kvitanice na dům čp. 5 na Královských Vinohradech	1887-1898	N2
Různé hospodářské záležitosti velkostatku Nový Čestín, mj. projekt vodovodu do zámku 1916	1897-1919	N2
Žádosti o místo na velkostatku Nový Čestín	1895-1930	N2
Zaměstnanci na velkostatku, výlohy na léčení	1895-1947	N2
Popisy hospodářských budov (mj. popis zrekonstruovaného Olšanského cukrovaru a rafinérie, kovárna na velkostatku, stodola)	1936	N2
Obchodní korespondence, hospodářské účty (mj. účty klatovských firem 1892 – 1925, B. J. Bruml – parní pila a obchod s dřívím Klatovy, Josef Popper – uhlí a stavební potřeby, Herman Fleischer, Parní pivovar a sladovna v Klatovech, Stanislav Zýka – velkoobchod koloniál jižním ovocem a lahůdkami v Klatovech, Lad. Čermák – knihkupectví Klatovy, antikvariát, prodej uměl. výrobků a hudebnin, M. H. Russ a spol. – parní pivovar a sladovna v Klatovech, administrace Šumavana v Klatovech, Leopold Schifauer – továrna na stroje a slévárna železa v Klatovech,		N3

Účet Karla Babky, mistra obuvnického v Klatovech (na náměstí),
 účet Josefa Vošty v Klatovech na náměstí, účet Jana Šnejdara
 za práci zámečnickou, účet od Stanislava Hocha, mistra Krejčovského
 v Klatovech, Rudolf Hálek – hoteliér Klatovy Střelnice, Fr. Suttý,
 krejčí v Klatovech, Říšská ul., čísl. 51, V. Prouza – obchod se střížním
 zbožím, továrna na prádlo, účet firmy Isak Steiner, obchod se střížním
 a módním zbožím, s plodinami a uhlím v Janovicích nad Úhlavou,
 Josef Terš – závod krejčovský a sklad hotových obleků pro pány
 hochy v Klatovech, náměstí, K. Prokop, umělecký válcový mlýn v Borovech.
 Rozpočet na rekonstrukci lihovaru v Novém Čestíně 1894) **N3**

Obchodní korespondence, hospodářské účty (mj. korespondence
 s **a.s. strojírný Breitfeld Daněk a spol.**, Siemens a Halske ve Vídni,
strojírna Křivánek a spol. v Kyjevě) **N3**
 Korespondence s Isakem Steinerem v Janovicích nad Úhlavou,
 dále J. R. Petzold Gustavsthal Hamry, firma Märky Bromovský & Schulz Prag

Dopisy od sourozenců 1893-1897 **N3**
 Soukromá korespondence (dopisy od otce Václava Vitáčka) 1863-1895

Dopisy od manželky Marie, roz. Svitákové 1891-1900 **N3**

Dopisy od dětí 1896-1936 **N3**

Korespondence od přátel a známých

Osobní korespondence s jednotlivci (řazena abecedně A – Ž)

Alšer A. K.	1905	N4
Batovec F. B.	1892	
Beer Robert	1898	
Bělohradský J.	1876	
Bergl	1895	
Bernhardt Chr.	1892	
Blažková Marie	1896	
Böhm A.	1926	
Bošek František	1891	
Brandmayer Karel	1902	
Brož K.	1876	
Bureš Karel, <i>knížecí arcib. hlavní pokladník</i>	1890-1926	
hr. Buquoy Karel	1895	
Čaj Josef	1904	
Čáp Jakub	1897	
Čapek Jindřich, <i>sochař</i>	1914	
Čermák Boh., <i>advokát</i>	1919	
Čermák Josef	1909	
Čermák Ladislav	1924	

Červený Otakar	1876-1909	
Čížek K., Ing.	1928	
Donat Joh. R.	1892	
Duda K.	s.d.	
Dvořák Josef	1892-1894	
Fasora Václav	1891-1898	N4
Fintes F.	1907	N4
Fleischer Herrmann	1892	
Gebauerová Antonie	1896	
Gobiet Arthur	1898	
Grether Jakov	1898-1911	
Groth W. (?)	1898	
Grüner K.	1890-1893	
Grüner R.	1897	
Hacker Josef	1891	
Hammala F. A. (?)	1891	
Hartmann Robert	1911	
Havlíček Eduard	1905	
Havlík Alois	1912	
Havlík Čeněk	1893-1896	
Havlík Ferdinand	1894-1895	
Heindl Josef	1891-1898	
Heineman F. (?)	/1885/	
Heinz J.	1919	
Hirsch Jakub, <i>advokát</i>	1891	
Hlaváček F. (?)	1891	
Hlávka	s.d.	
Hofmann Otto	1898	
Holeček Antonín	s.d.	
Holý Karel, <i>dr., nájemce velkostatku hr. Černína ve Štěpánovicích</i>	1892-1897	
Horák Stanislav	1926	
Hostaš Karel, <i>dr.</i>	1896-1925	
Hoyer Josef, <i>lesmistr</i>	1890	
Hrabal J., <i>farář</i>	1899	
Hutter Josef	1892	
Chlouba Antonín (?)	1917	
Christof W.	1891-1895	
Janatka	1896-1897	
Jellínek L.	s.d.	
Kalivoda Břetislav	1928	
Kirchner (?)	1891	
Klecanda Pepa	1894-1895	
Klecanda Vojtěch	1890-1911	
Kleist	1892-1896	
Kopačka A.	s.d.	
Kotrba Bohumil	1896	
Kott Josef	1889-1893	

Koura V.	1898, 1920	
Kozánek Jan	1898	
Krásl Fr.	s.d.	
Křivánek Josef	1882-1898	
Křivánek Karel (?)	1885-1898	
Kubát Mat.	1913	
Kutschera Jan, <i>revírník v Obytcích</i>	1892	
Löwy Eduard	1897	
Malý P.	1892	N4
Marášek Antonín	1890	N4
Martínek Bohuslav	1927	
Mašek Antonín	1892	
Mazal Karel	1895	
Menčík Eduard	1896	
Měsíček J.(?)	s.d.	
Mirtl Jan, <i>farář</i>	1892	
Morgner František	1897	
Müller V.	1892-1896	
Nebeský, nadlesní v Týnci	1893	
Nebovický B.	1893-1896	
Nejedlý	1896	
Novák František	1911	
Novák Vladimír (?)	s.d.	
Novák (?), <i>cukrovar v Lužanech</i>	1891	
Nový Josef	1896	
Nowak A. (?)	1890	
Nowak J. (?)	1891-1892	
Odl Vladimír	s.d.	
Peller O. (?)	1904	
Pfleger I.	1898	
Plas Josef	1923	
Pölzelbauerová Leop.	1896	
Popelík	1920	
Prokop Th. (?)	1895	
Reitmaier František	1898	
Richter Adolf	1894	
Richter Čeněk	1892	
Rous Josef	1912	
Růžička Přemysl, <i>sládek v Jindřichově Hradci</i>	1893	
Ryšánek T.	1898-1901	
Řeháček František	1892-1896	
Sedláček	1891	
Sedlák	1895	
Schifauer Leopold	1892	
Schmidt Václav	1892	
Schwarzer A.	1882	
Schwippel Otto	1912	

Singer Moritz	1892	
Slepička Josef	1897	
Smola V. (?)	s.d.	
Sojka Julius	1892	
Soukup Rudolf	1921	
Steiner F. (?)	1896	
Steiner Isak	1896	
Stephan Franz	1898-1899	
Straka Theodor	1895	
Stuna František (?)	1896	
Svatek, dr. (?)	1890	
Switak W.	1892-1925	N4
Szalatnay	1895	N4
Šebesta František	1919	
Šetka, dr., <i>lékař v Chudenicích</i>	1921	
Šimonek Josef	1914	
Šíp František, <i>farář v Kydlinech</i>	1891-1922	
Špatný	1891	
Špirk Josef	1892-1895	
Štucbart Bohuš (?)	1923	
Tichý (?)	1920	
Till B., <i>lékař v Klatovech</i>	1918	
Treybal Rudolf	1892	
Tykal Karel	1892	
Váchal	1897	
Varousová Augusta	1894-1915	
Vitáček Karel	1894	
Vitáček Otto	1915	
Vlček V.	1893	
Vodička A.	1898	
Voleník Karel (<i>Märky, Bromovský & Schulz</i>)	1881-1898	
Voleník V.	1926	
Weidner K.	1890-1891	
Wellner Anton, <i>dr. advokát</i>	1890-1896	
Zachar Otakar	1920-1921	
Zbořil Cyril, <i>dr.</i>	1897	
Zelený I.	1892	
Žák Antonín, <i>farář</i>	s.d.	
Žďárský (?)	1897	
- Antonín (?)	1891	
- Ignác	1896	
- Josef	1894-1895	
- Ludvík	1886-1887	
Dopisy od blíže neurčených odesílatelů (pravděpodobně též příbuzní)	(1840)-1929	N5
Generalia, sbírka navštívenek		N5

Drobné osobní pozůstalosti (zlomky pozůstalostí členů rodiny)

Marie, roz. Svitáková (1859-1931)
(manželka)

Osobní a majetkové doklady **N5**
Soukromá korespondence (mj. dopisy od matky 1898-1904, manžela 1895- 1899,
od dětí, přátel a známých, dopisy od příbuzných,
dopisy od faráře Františka Šípa z Kydlín 1890-1930)

Pozůstalostní řízení, dědické záležitosti 1931, rodinná hrobka v Praze na Vinohradech **N5**

Vladimír (1885 - +Rusko, Lanni) **N5**
(syn F. Vitáčka a Marie, roz. Svitákové)
ředitel cukrovaru v Rusku

Školní vysvědčení 1901
Vysvědčení z reálky
Zlomek korespondence (dopisy od sestry Marie)
Svatební oznámení s Marií Hartmannovou s.d.

Marie, provd. Miškovská (?)

Soukromá korespondence 1892-1941

Václav (?)
major v.v.

Osobní památky, legitimace, rozprava o taktice jízdy

Ludmila (1887 - ?)

Školní vysvědčení
Soukromá korespondence 1928-1944

Zdeňka, provd. Pilařová, pak Soukupová (?)

Vysvědčení městské vyšší dívčí školy v Praze 1904
Soukromá korespondence 1936-1947

Josef (1895 - ?)
(správce fy Elka v Praze)

Školní vysvědčení 1904
Svatební oznámení s Gertou Schmid 1929

Václav (1814 – 1899)
(otec Ing. F. Vitáčka)

Zlomek korespondence N6
Kvitanice 1882,1851, 1840
Zlomek korespondence
Majetkové záležitosti, platební rozkazy,
dům č. p. 5 na Královských Vinohradech,
Zástavní právo na dům č. p. 96 v Žebráku,
Knížka výdajů 1835, 1856-1892

Zlomky osobních a rodinných pozůstalostí, spřízněné rodiny

Olga (?)
(vnučka Ing. F. Vitáčka)

Zlomek korespondence 1934 N6

Václav (* Žebrák - ?)

Vysvědčení z pražské reálky 1873 N6

Václav (* Kyjev - ?)

Vysvědčení Čs. obchodní akademie v Praze 1908 N6

Jiří (1890 - ?)

Školní vysvědčení 1890 N6

Terezie Vitáčková, provd. Varousová (?)

Zlomek osobní korespondence N6

Anna Vitáčková, provd. Burešová (?)
(dcera Václava Vitáčka ze Žebráka, teta Ing. F. Vitáčka)

Zlomek osobní korespondence 1897-1912 **N6**

Jan Vitáček (?)

Zlomek osobní korespondence **N6**

Marie Pilařová (?)

Zlomek osobní korespondence **N6**

Karel Vitáček (?)

Zlomek dopisů od Ferdinanda z Kyjeva 1896-1912

Ing. Rudolf Vitáček (?)

Odštěpný spolek Červeného kříže v Klatovech 1917 **N6**

Ing. Josef Miškovský (?)

Zlomek korespondence 1925-1944 **N6**

Jan Evangelista Čaj (? – 1894)

Úmrtní oznámení 1894 **N6**

Jan Čaj (? - 1915)

Projednání pozůstalosti po Janu Čajovi padlém v 1. světové válce v roce 1915 **N6**

Zuzana Vitáčková (?)

Oznámení o promoci (FF UK v Praze, etnografie a prehistorie) 1974 **N6**